

Бобчевъ изтъкна значението, което сж имали читалищата преди освобождението и тѣхното голѣмо културно-просвѣтително значение, що сж указали за освобождението на българския народъ. Ние можемъ и трѣбва да изкажемъ нашитѣ благодарности на „Временния комитетъ“, за неговата благородна инициатива и голѣма преданность, що прояви, като подигна идеята за съюзяване на читалищата въ България. Преди всичко, каква целъ може да преследва съюзяването на читалищата въ България? Ето главния въпросъ, на който трѣбва да отговоримъ. Държавата има свои органи; тѣзи органи служатъ за реализиране функциитѣ на разнитѣ институти, създадени отъ тази държава, за да ръководятъ културното развитие на страната. Бесспорно е, че читалищата, които въ миналото сж играли такава важна роль, тѣ могатъ да служатъ като органи за прокарване на културно-просвѣтната държавна политика. Физиономията на нашето обществено развитие налага, щото частната инициатива да каже своя гласъ. Читалищата ще допринесатъ много за облагородяването на нашитѣ политически нрави. Азъ нѣма да задържамъ много вашето внимание. Ще кажа само това, че инициативата на „временния комитетъ“ е похвална, ние трѣбва да я удобримъ, да приемемъ но принципъ идеята за съюзяването и да се премине направо къмъ подробното изучаване на проекто-устава.

Г. Рашковъ. — Другари делегати! Днесъ ний сме повикани тукъ да положимъ основитѣ на едно културно дѣло въ нашата страна. Днесъ ние сме повикани да се огледаме и да видиме на кжде трѣбва да трѣгне и да върви нашата страна, или тя трѣбва да остане назадъ въ своето културно развитие. Затова трѣбва този културенъ институтъ — читалищата, да се поставятъ на такива основи, да се съюзятъ, за да могатъ да изпълнятъ своето истинско предназначение, или тѣ трѣбва да умратъ. Идеята за съюзяването на читалищата не е нова, както се каза. Но тя трѣбваше да получи изразъ, да се реализира тогава, когато условията за нейното осществяване бѣха назрѣли. Значението за съюзяването е безспорно. Съюзътъ ще бжде спонсортелно звено, който ще държи въ респектъ всички, ще внася животъ въ тия културни гнѣзда. Съюзътъ ще подпомага слабитѣ читалища и ще дава гласъкъ на по-голѣмитѣ за по-нататъшно усъвършенствуване и развитие. Ето защо, нае трѣбва да поставимъ основитѣ на съюза, който ще бжде двигателъ, лоста на културата и прогреса въ нашата страна.

Ячо Хлѣбаровъ, редакторъ на сп. „Книжовникъ“. — Уважаеми г. г. делегати! Азъ се силно радвамъ, че идеята за читалищното съюзяване, подигната въ печата презъ миналата година и подета съ такова завидно усърдие отъ г. г. членовѣтъ на „временния комитетъ“, можа тукъ да събере повече отъ 100 души, представители на най-дейнитѣ читалища и културно-просвѣтни дружества у насъ. Самия този фактъ, че тукъ сж събрани представители на повече отъ 100 читалища и дружества, ни показва, че идеята за читалищно съюзяване си е пробила пжтъ между ръководнитѣ тѣла на читалищата и дружествата и че тя ще може да се реализира съ една неочаквана бързина.

Идеята за съюзяването на читалищата се появи главно миналата година, или по-право презъ миналата година тя биде разисквана отъ всѣкидневния печатъ и спечели общественъ интересъ. Зашото сжщата идея за съюзъ на читалищата ние намираме загатната още преди 40 години. Въ нѣкогашното сп. „Читалище“, издавано въ Цариградъ, ние намираме изказано известно желание на тогавашнитѣ наши културни дейци да се свика нѣщо като конгресъ на читалищата въ Цариградъ. По всичко изглежда, че на инициаторитѣ на тоя конгресъ не е била чужда идеята за едно обединение на читалищата, та по